

**Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 104/16
Wójta Gminy Ryjewo
z dnia 06 grudnia 2016 roku**

**PROCEDURA ROZLICZANIA PODATKU OD TOWARÓW
I USŁUG VAT W GMINIE RYJEWO
WRAZ Z WYJAŚNIENIAMI**

1. OGÓLNE ZASADY ROZLICZANIA PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG OD DOKONYWANYCH TRANSAKCJI

1. Jednostka samodzielnie prowadzi rozliczenia podatku od towarów i usług, a po zakończeniu każdego okresu rozliczeniowego sporządza cząstkową deklarację podatkową VAT-7.
2. Cząstkową deklarację podatku od towarów i usług sporządza wyznaczony przez kierownika jednostki organizacyjnej pracownik jednostki organizacyjnej w Gminie Ryjewo.
3. Podstawą do sporządzenia cząstkowej deklaracji są ewidencje podatkowe (rejstry VAT sprzedaży i zakupu) prowadzone w jednostce organizacyjnej według określonego wzoru w **załączniku A i B** do niniejszej instrukcji. Wzory rejestrów określone w załączniku A i B mogą ulegać modyfikacjom w ramach obowiązujących przepisów prawa.
4. Zakres technicznych czynności związanych z prowadzeniem rozliczeń w podatku od towarów i usług zawarty jest w „Procedurze rozliczania podatku od towarów i usług w Gminie Ryjewo”.
5. Integralną część Procedury stanowi opis czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT, zwolnionych z VAT oraz niepodlegających VAT w jednostce samorządu terytorialnego oraz w jednostkach budżetowych, będące **załącznikiem C** do niniejszej instrukcji.

SŁOWNICZEK

Ilekróć w procedurze jest mowa o:

1. ustawie o VAT – rozumie się przez to ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.);
2. terenach budowlanych – rozumie się przez to grunty przeznaczone pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu – zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
3. jednostce – rozumie się przez to jednostkę budżetową, oraz Urząd Gminy (biura Urzędu);
4. podstawie opodatkowania – podstawą opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 2-5, art. 30a-30c, art. 32, art. 119 oraz art. 120 ust. 4 i 5 ustawy o VAT, jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika;
5. pierwszym zasiedleniu – rozumie się przez to oddanie do użytkowania, w wykonaniu czynności podlegających opodatkowaniu, pierwszemu nabywcy lub użytkownikowi budynków, budowli lub ich części, po ich:
  - a) wybudowaniu lub
  - b) ulepszeniu, jeżeli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły co najmniej 30% wartości początkowej;
6. budownictwie objętym społecznym programem mieszkaniowym – rozumie się przez to obiekty budownictwa mieszkaniowego lub ich części, z wyłączeniem lokali użytkowych, oraz lokale mieszkalne w budynkach niemieszkalnych sklasyfikowanych w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w dziale 12, a także obiekty sklasyfikowane w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w klasie ex 1264 - wyłącznie budynki instytucji ochrony zdrowia świadczących usługi zakwaterowania z opieką

- lekarską i pielęgniarską, zwłaszcza dla ludzi starszych i niepełnosprawnych, z wyłączeniem:
- a) budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 300 m²,
  - b) lokali mieszkalnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 150 m²;
7. dostawie towarów używanych – rozumie się przez to dostawę towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej od podatku, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego;
8. obiektach budownictwa mieszkaniowego - rozumie się przez to budynki mieszkalne stałego zamieszkania sklasyfikowane w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w dziale 11;
9. usługach pomocy społecznej – rozumie się przez to usługi pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz usługi określone w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, na rzecz beneficjenta tej pomocy, wykonywane przez:
- a) regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,
  - b) wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę:
    - domy pomocy społecznej prowadzone przez podmioty posiadające zezwolenie wojewody,
    - placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
  - c) placówki specjalistycznego poradnictwa,
  - d) inne niż wymienione w lit. a-c placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku na podstawie zezwolenia wojewody, wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę,
  - e) specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
10. pojazdach samochodowych – rozumie się przez to pojazdy samochodowe w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony.

2. PROCEDURY TRANSAKCJI SPRZEDAŻOWYCH – PODATEK NALEŻNY

a) Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych

1. Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.
2. Przy transakcji nieruchomości niezabudowanej obowiązkowym jest ustalenie czy dla dostarczanej (sprzedawanej) działki ewidencyjnej uchwalony został i obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub wydana została decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Jeśli dla dostarczanej (sprzedawanej) działki ewidencyjnej nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego a ponadto nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dostawę taką należy zwolnić z opodatkowania. Jako podstawę prawną należy na fakturze podać art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.
4. Jeżeli dla sprzedawanej działki ewidencyjnej został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający sprzedaży nie jest przeznaczony pod zabudowę – tereny rolne, leśne, itp. – należy transakcję taką zwolnić z opodatkowania. Jako podstawę prawną należy na fakturze podać art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.
5. Odmiennie, jeżeli dla sprzedawanej działki ewidencyjnej został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a grunt podlegający sprzedaży jest przeznaczony pod zabudowę (lub terenem budowlanym) należy dostawę taką (sprzedaż) opodatkować podstawową stawką podatku VAT tj. 23%.
6. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości niezabudowanych podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy (cała kwota należna). Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT.
7. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości niezabudowanych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną

- dostawę (sprzedaż), nie później jednak niż z chwilą wydania nieruchomości nabywcy.
8. Jeżeli przed wydaniem nieruchomości nastąpi częściowa lub całkowita zapłata (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, w dniu otrzymania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części powstaje obowiązek podatkowy.
  9. Przy dostawie (sprzedaży) nieruchomości niezabudowanej dokonywanej w drodze przetargu, wniesienie wadium (jeżeli takowy został postawiony warunek), obowiązek podatkowy w odniesieniu do kwoty wadium nie powstaje z chwilą wpłaty wadium, lecz z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg.
  10. Faktury obowiązkowo należy wystawiać w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. W przypadku dokonania sprzedaży na rzecz osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej lub rolnika , faktury wystawia się na zgłoszone od nabywcy żądanie. Faktury wystawia się nie wcześniej niż 30-tego dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.
  11. Odpowiednio zasady wystawiania faktur mają zastosowanie do wpłaty wadium i zaliczki, przedpłaty, zadatku, raty.
  12. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI wskazano elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną dostawę (sprzedaż) nieruchomości niezabudowanej.
  13. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości niezabudowanych zwolnionych z opodatkowania VAT, faktury dokumentujące transakcję muszą zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia wynikającą albo z ustawy VAT (lub rozporządzeń wydanych na podstawie delegacji ustawowej) lub bezpośrednio z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.
  14. W odrębnej instrukcji „SZCZEGÓŁOWE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącej **załącznik D** do niniejszej instrukcji zostały omówione zasady podziału nieruchomości w prawie cywilnym istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu.

b) Dostawa (sprzedaż) nieruchomości zabudowanych

1. Jeżeli przedmiotem dostawy (sprzedaży) jest nieruchomość zabudowana złożona z więcej niż jednej działki ewidencyjnej, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna. W sytuacji gdy na jednej działce ewidencyjnej posadowionych jest kilka obiektów stanowiących budynek lub budowlę kwalifikacji podatkowej dokonuje się odrębnie dla każdego z tych obiektów.
2. Przed czynnością dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanej obligatoryjnym jest ustalenie rodzaju obiektu (-ów) znajdujących się na nieruchomości, w szczególności czy stanowią one budynki, budowle lub ich części w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013, poz. 1409 z późn. zm.).
3. Jeżeli obiekty posadowione na nieruchomości nie stanowią budynku, budowli lub ich części ponadto, gdy na nieruchomości znajdują się obiekty liniowe (budowle), które są własnością dostawcy (sprzedawcy), transakcja ta obejmuje dostawę (sprzedaż) nieruchomości niezabudowanej.
4. W sytuacji gdy obiekty znajdujące się na nieruchomości stanowią budynek, budowlę lub ich część należy obligatoryjnie zbadać czy ich dostawa (sprzedaż) nie następuje w ramach tzw. pierwszego zasiedlenia.
5. Jeżeli w odniesieniu do obiektów znajdujących się na nieruchomości nastąpiło pierwsze zasiedlenie, a dodatkowo od pierwszego zasiedlenia upłynął okres co najmniej dwóch lat, taka dostawa (sprzedaż) może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania VAT na podstawie art. 43 ust.1 pkt 10 ustawy o VAT.
  - Ustawa VAT przewiduje możliwość rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania transakcji dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanej, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT i dokonania opodatkowania takiej czynności, pod warunkiem że:
  - obie strony transakcji (sprzedawca i nabywca) są czynnymi podatnikami podatku VAT,
  - obie strony złożą właściwemu dla nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego, zgodne oświadczenie o rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania i wyborze opcji opodatkowania sprzedaży nieruchomości zabudowanej,

- oświadczenie to należy złożyć przed dniem dokonania dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanej,
  - warunki muszą być spełnione łącznie.
6. W przypadku gdy w odniesieniu do obiektów znajdujących się na sprzedawanej nieruchomości nie nastąpiło pierwsze zasiedlenie lub od pierwszego zasiedlenia nie upłynął okres co najmniej dwóch lat, transakcja taka może zostać zwolniona z opodatkowania jeżeli:
- sprzedawcy przy nabyciu w stosunku do tych obiektów nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego oraz;
  - sprzedawca nie ponosił wydatków na ulepszenie tych obiektów przekraczających kwotę 30% wartości początkowej, w stosunku do których przysługiwałoby mu prawo do odliczenia podatku naliczonego, warunkiem tego nie stosuje się jeżeli od dnia poniesienia takich wydatków ulepszony obiekt wykorzystywany był do czynności opodatkowanych przez co najmniej 5 lat.
- na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT.
7. Jeżeli określona nieruchomość nie może korzystać ze zwolnień o których mowa powyżej, ale można ją zaliczyć do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, transakcja dostawy (sprzedaży) takiej nieruchomości podlega opodatkowaniu przy zastosowaniu 8% stawki podatku VAT.
8. W przypadku budownictwa mieszkaniowego o powierzchni przekraczającej określone limity, stawkę podatku VAT w wysokości 8% stosuje się tylko do części nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym. W odniesieniu do sprzedaży części powierzchni przekraczającej część nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym stosuje się stawkę podatku VAT 23%.
9. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanych, które nie spełniają warunków do zastosowania zwolnienia z opodatkowania oraz do zastosowania preferencyjnej stawki podatku, transakcja taka opodatkowana jest przy zastosowaniu podstawowej stawki podatku VAT 23%.
10. W przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanych podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić

sprzedawcy (tzw. cała kwota należna). Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT.

11. Z podstawy opodatkowania nie wyodrębnia się wartości gruntu. Sprzedaż taka stanowi jednolitą transakcję i dla celów VAT zabronione jest dzielenie transakcji na składowe. Grunt opodatkowany jest taką samą stawką lub korzysta z tego samego zwolnienia z opodatkowania jak posadowiony na nim budynek, budowla lub ich część. Powyższe nie ma zastosowania do przypadku gdy wraz z ustanowieniem prawa użytkowania wieczystego gruntu następuje dostawa (sprzedaż) budynków, budowli lub ich części położonych na tym gruncie.
12. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanych, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania tej nieruchomości nabywcy.
13. W przypadku gdy przed dostawą (sprzedażą) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
14. Gdy (dostawa) sprzedaż nieruchomości zabudowanej dokonywana jest w drodze przetargu, obowiązek podatkowy w odniesieniu do kwoty wadium (jeżeli była konieczność jego wniesienia) powstaje z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg. Zatem z chwilą wniesienia samego wadium nie wywołuje ono skutków w VAT.
15. Faktury wystawia się nie wcześniej niż 30-tego dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Na żądanie osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej lub rolnika istnieje obowiązek wystawienia faktury jeśli osoby te zażądata jej wystawienia.
16. Odpowiednio zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłaty wadium i zaliczki (przedpłaty, zadatku, raty).

17. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI zostały omówione elementy faktury VAT.

18. W przypadku dostawy (sprzedaży) nieruchomości zabudowanych zwolnionych z opodatkowania, faktury dokumentujące powinny zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia, wynikającą z ustawy VAT lub przepisów wykonawczych do ustawy lub z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.

19. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLNE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi **załącznik D** do niniejszej instrukcji.

c) Użytkowanie wieczyste gruntu

1. Dla celów VAT ustanowienie prawa użytkowania wieczystego jest dostawą towarów a nie świadczeniem usług.

2. Jeżeli przedmiotem ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu jest nieruchomość złożona z więcej niż jednej działki ewidencyjnej, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna. Przed ustanowieniem prawa użytkowania wieczystego gruntu obligatoryjnym jest ustalenie czy dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub wydana została decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

3. Jeżeli dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i ponadto nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, taka dostawa podlega zwolnieniu z opodatkowania na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

4. Art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT przewiduje zwolnienie:

dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie jeżeli został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający oddaniu w użytkowanie wieczyste nie jest przeznaczony pod zabudowę – tereny rolne, leśne, itp.

5. Jeżeli dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, czyli grunt ten stanowi teren budowlany transakcja taka opodatkowana jest podstawową stawką podatku VAT 23% i dotyczy użytkowania wieczystego gruntu ustanowionego od 1 stycznia 2011 r. i obowiązuje do 31 grudnia 2016 r.

6. W odniesieniu do użytkowania wieczystego gruntu ustanowionego w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2010 r. opłaty roczne opodatkowane są przy zastosowaniu stawki podatku VAT wynoszącej 22%.

Zasady opodatkowania oraz zwolnienia z opodatkowania mają zastosowanie do pierwszej opłaty jak i do opłat rocznych z tytułu ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu.

7. W przypadku ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu dokonywanego wraz z jednoczesną dostawą budynku, budowli lub ich części podstawę opodatkowania określa się odrębnie dla tego prawa i obiektu (budynku, budowli lub ich części) znajdującego się na gruncie oddawanym w użytkowanie wieczyste.

8. Stawkę podatku VAT, możliwość zastosowania zwolnienia z opodatkowania, a także moment powstania obowiązku podatkowego dla budynku, budowli lub ich części sprzedawanych wraz z ustanawianym prawem wieczystego użytkowania gruntu ustala się na zasadach określonych dla dostawy gruntu zabudowanego (lit. b Sprzedaż nieruchomości zabudowanych).

9. Dla opłaty ponoszonej przez użytkowników w związku z ustanowionym prawem (pierwsza opłata i opłaty roczne) podstawę opodatkowania stanowi kwota ustalona w umowie o oddanie w użytkowanie wieczyste gruntu.

10. W odniesieniu do opłat rocznych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania zapłaty, nie później jednak niż z upływem roku do którego odnoszą się te opłaty.

11. Faktury wystawia się nie wcześniej niż 30-tego dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu (w tym z tytułu opłat rocznych) na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT.

12. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI omówiono elementy jakie powinna zawierać faktura.
13. W przypadku sprzedaży budynku, budowli lub ich części, a także ustanowienie prawa użytkowania wieczystego gruntu korzystających ze zwolnienia z opodatkowania faktury dokumentujące powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia wynikające albo z ustawy VAT lub przepisów wykonawczych lub z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.
14. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLNE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi **załącznik D** do niniejszej instrukcji.

d) Dostawa (sprzedaż) towarów używanych

1. Najważniejszym obowiązkiem przy dostawie towarów używanych jest ustalenie czy w odniesieniu do towarów będących przedmiotem dostawy, dokonującemu dostawy przy nabyciu przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego (choćby częściowe), a także czy towary te wykorzystywane były do wykonywania czynności niedających prawa do odliczenia (zwolnionych, niepodlegających opodatkowaniu). **Istotnym jest występowanie samego uprawnienia do odliczania VAT, a nie faktycznego skorzystania z tego uprawnienia.**
2. Jeżeli przy nabyciu towarów będących obecnie przedmiotem dostawy, dokonującemu dostawy nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego w całości lub części i wykorzystywane były wyłącznie do czynności niedających prawa do odliczenia podatku naliczonego (zwolnionych lub niepodlegających podatkowi VAT), dostawa taka zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT korzysta ze zwolnienia z podatku VAT.
3. Jeżeli w odniesieniu do dostarczanych (sprzedawanych) towarów używanych dokonującemu ich dostawy przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego w całości lub części lub towary te wykorzystywane

- były do czynności opodatkowanych lub czynności mieszanych, dostawę taką należy opodatkować przy zastosowaniu stawki podatku VAT 23%.
4. Podstawę przy dostawie towarów używanych stanowi wszystko to, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
  5. W przypadku sprzedaży towarów używanych, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania tego towaru nabywcy.
  6. Jeżeli przed wydaniem towaru nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
  7. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30-tego dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.
  8. Zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłat zaliczek, zadatków, przedpłat, rat.
  9. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI zostały wskazane elementy faktury, obligatoryjnie występujące przy tego rodzaju transakcjach.
  10. W przypadku dostawy (sprzedaży) towarów używanych zwolnionych z opodatkowania, faktury muszą zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia wynikającą albo z ustawy VAT lub przepisów wydanych na jej podstawie lub z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.

e) Dostawa (sprzedaż) duplikatów świadectw i legitymacji

1. Jeżeli jednostka objęta systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty dokonuje dostawy (sprzedaży, wydania) duplikatów świadectw i legitymacji można zastosować zwolnienie z art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT.
2. Podstawę opodatkowania w tego rodzaju sytuacjach stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy (art. 29a ustawy VAT lub art. 78 Dyrektywy Rady 2006/112/WE).

3. W przypadku sprzedaży duplikatów świadectw i legitymacji moment powstania obowiązku podatkowego wyznacza data dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż. Obowiązek podatkowy powstaje jednak nie później niż z chwilą wydania tego towaru nabywcy (zasady ogólne).
4. W przypadku częściowej lub całkowitej płatności (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
5. Jeżeli na żądanie osoby fizycznej wystawiona zostanie faktura z tytułu sprzedaży duplikatów świadectw i legitymacji zwolnionych z opodatkowania, faktura taka powinna obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia wynikającą albo z ustawy VAT albo z rozporządzenia wykonawczego do ustawy lub bezpośrednio z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.

**f) Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe-
zasady ogólne**

1. Usługi najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe każdorazowo podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT w stawce podstawowej tj. 23%.
2. W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe podstawa opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić świadczącemu usługę.
3. Podstawę opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów” określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe, wg. stawek właściwych dla rozliczanych odrębnie świadczeń.
4. Obowiązek podatkowy w przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe, powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu (art. 19a ust.5 ustawy VAT).
5. Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.

6. Istnieje obowiązek wystawienia faktury, w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30-tego dnia przed datą upływu tego terminu.
  7. Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30-tego dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu, pod warunkiem wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy faktura.
  8. W przypadku sprzedaży usług najmu i dzierżawy lokali użytkowych na rzecz osób fizycznych nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję, chyba, że z takim żądaniem wystąpi nabywca usługi.
  9. Świadczący usługi najmu i dzierżawy lokali użytkowych na rzecz osób fizycznych ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.
  10. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI zostały omówione zasady wystawiania faktur VAT.
  11. W przypadku zapłaty przez osoby fizyczne w formie gotówkowej z tytułu sprzedaży usług najmu i dzierżawy lokali użytkowych na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI, chyba, że dokumentowanie całej sprzedaży następuje za pomocą faktur.
  12. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLWE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi załącznik D do niniejszej instrukcji
- g) Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne**
1. Do świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne należy stosować zwolnienie z opodatkowania dla takiej transakcji, wynikające art. 43 ust.1 pkt 36 ustawy o VAT.

2. Podstawę opodatkowania w przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne, stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić świadczącemu usługę, zgodnie z art. 29a ustawy VAT lub art. 78 Dyrektywy Rady 2006/112/WE.
3. W przypadku sprzedaży tzw. „mediów” podstawę opodatkowania określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne. Zatem, sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT, chyba, że co innego wynika z zawartej umowy najmu.
4. Obowiązek podatkowy w przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne, powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.
5. Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadek, rata) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.
6. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30-tego dnia przed datą upływu tego terminu.
7. Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30-tego dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu, jeśli faktura zawiera oznaczenie, którego okresu dotyczy.
8. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI omówiono szczegółowy zakres wystawiania faktur VAT.
9. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

10. Sprzedawca zwolniony jest z obowiązku rejestrowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych pod warunkiem dokumentowania całej sprzedaży za pomocą faktur.
11. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLWE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi **załącznik D** do niniejszej instrukcji.

h) Świadczenie usług najmu ruchomości

1. W przypadku gdy świadczenie usług najmu ruchomości nie może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania to taka transakcja opodatkowana jest podstawową stawką podatku VAT 23%.
2. W przypadku sprzedaży usług najmu ruchomości, podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
3. Obowiązek podatkowy w przypadku sprzedaży usług najmu ruchomości, powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.
4. Jeżeli jednak przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu ruchomości) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadek, rata) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.
5. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30-tego dnia przed datą upływu tego terminu.
6. Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30-tego dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest konieczność wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.
7. W rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI zostały omówione zasady dokumentowania przedmiotowej sprzedaży.

8. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług najmu ruchomości przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
9. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLWE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi **załącznik D** do niniejszej instrukcji.

i) Świadczenie usług bezumownego korzystania z nieruchomości

1. W przypadku tzw. bezumownego korzystania z nieruchomości, najważniejszym jest ustalenie czy ta sytuacja następuje za zgodą i dobrą wolą kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości.
2. W sytuacji gdy bezumowne korzystanie z nieruchomości przez użytkownika bez tytułu prawnego w okresie po ujawnieniu tego stanu następuje za zgodą i dobrą wolą do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości, to stawkę podatku VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na zasadach określonych dla sprzedaży usług najmu i dzierżawy nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe (patrz lit. g i lit. h). Oznacza to, że bezumowne korzystanie jest opodatkowane tak jak świadczenie usług najmu czy to na cele użytkowe czy to mieszkalne.

W przypadku gdy bezumowne korzystanie z nieruchomości przez użytkownika bez tytułu prawnego w okresie po ujawnieniu tego stanu następuje bez zgody właściciela i obie strony nie dążą do zawarcia umowy czynność ta nie podlega opodatkowaniu i nie może być dokumentowana fakturą VAT.

3. Jeżeli bezpośrednio po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy;
  - użytkownik nie opuszcza zajmowanej nieruchomości,
  - nie następuje podpisanie nowej umowy,
  - stan ten trwa za zgodą i dobrą wolą stron do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
  - obie strony dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy) -to dla czynności bezumownego korzystania z nieruchomości stawkę podatku VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na

zasadach określonych dla sprzedaży usług najmu i dzierżawy przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe (patrz lit. g i lit. h).

4. Jeżeli bezpośrednio po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy;
- użytkownik nie opuszcza zajmowanej nieruchomości,
  - nie następuje podpisanie nowej umowy,
  - stanu ten trwa bez zgody i dobrej woli stron do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
  - strony nie dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy),
  - właściciel nieruchomości podjął czynności zmierzające do usunięcia użytkownika z zajmowanej nieruchomości

-to czynność bezumownego korzystania z nieruchomości nie podlega opodatkowaniu i **w żadnym przypadku nie wolno jej dokumentować fakturą VAT.**

5. Podstawę opodatkowania w przypadku bezumownego korzystania z nieruchomości, stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
6. Dla sprzedaży tzw. „mediów” określa się podstawę opodatkowania odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości a to oznacza, że sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT, chyba, że co innego wynika z zawartej umowy najmu.
7. Obowiązek podatkowy w przypadku sprzedaży usług bezumownego korzystania z nieruchomości powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu.
8. Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, zadek, przedpłata, rata) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.
9. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się

najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu, nie wcześniej jednak niż 30-dnia przed datą upływu tego terminu.

10. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną sprzedaż wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
11. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług bezumownego korzystania z nieruchomości (opodatkowanych i zwolnionych z opodatkowania) przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
12. Szczegółowe zasady podziału nieruchomości istotne z punktu widzenia świadczenia usług najmu zostały zawarte w odrębnej instrukcji „SZCZEGÓLNE ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI PUBLICZNYMI”, stanowiącymi **załącznik D** do niniejszej instrukcji.

j) Sprzedaż usług finansowych

1. Zgodnie z ustawą VAT:

- usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;
- usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych, a także zarządzanie kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;
- usługi w zakresie udzielania poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług, a także zarządzanie gwarancjami kredytowymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;

- usługi w zakresie depozytów środków pieniężnych, prowadzenia rachunków pieniężnych, wszelkiego rodzaju transakcji płatniczych, przekazów i transferów pieniężnych, długów, czeków i weksli oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;
- usługi, w tym także usługi pośrednictwa, których przedmiotem są udziały w:
  - a) spółkach,
  - b) innych niż spółki podmiotach, jeżeli mają one osobowość prawną
    - z wyłączeniem usług przechowywania tych udziałów i zarządzania nimi;
- usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 131, poz. 763), z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie.

- podlegają zwolnieniu z opodatkowania.

W przypadku świadczenia innych usług, usługi te podlegają opodatkowaniu podstawową stawką podatku 23%.

2. Podstawę opodatkowania w przypadku sprzedaży usług finansowych, stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
3. Obowiązek podatkowy w przypadku sprzedaży usług finansowych zwolnionych z opodatkowania powstaje wyłącznie z chwilą dokonania zapłaty z tego tytułu.
4. Jeżeli płatność następuje w ratach, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą zapłaty w odniesieniu do każdej raty odrębnie.
5. W przypadku sprzedaży usług finansowych nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję.
6. Obowiązek wystawienia faktury pojawia się, jeżeli o jej wystawienie zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę finansową ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

7. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną sprzedaż wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
8. Zastrzec należy, iż faktury dokumentujące sprzedaż usług finansowych zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

k) Sprzedaż posiłków

1. Jeżeli usługi sprzedaży posiłków są świadczone przez:
  - szkoły, przedszkola publiczne i niepubliczne, szkoły wyższe, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz żłobki,
  - regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej
  - wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
  - placówki specjalistycznego poradnictwa,
  - placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
  - specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

- to zgodnie z art. 43 ustawy VAT, korzystają ze zwolnienia z podatku VAT.
2. Sprzedaż posiłków przez podmioty inne, opodatkowana jest przy zastosowaniu 8% stawki VAT.
3. Nie może korzystać z 8% stawki VAT sprzedaż:
  - napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2%,
  - napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%,
  - napojów, przy przygotowaniu których jest wykorzystywany napar z kawy lub herbaty, niezależnie od udziału procentowego tego naparu w przygotowywanym napoju,
  - napojów bezalkoholowych gazowanych,
  - wód mineralnych,

- innych towarów w stanie nieprzetworzonym opodatkowanych przy zastosowaniu podstawowej stawki podatku VAT wynoszącej obecnie 23%.
4. W przypadku sprzedaży posiłków podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
  5. W przypadku sprzedaży posiłków obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostarczenia towaru.
  6. W przypadku gdy płatność z tytułu dostawy posiłków ustalana jest określonego okresu (np. miesiąca/kwartału) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca/ kwartału).
  7. W sytuacji gdy przed dniem wykonania dostawy posiłków nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.
  8. W przypadku sprzedaży posiłków zwolnionych z opodatkowania nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję.
  9. Sprzedawca może jednakże wystawić taką fakturę zwolnioną.
  10. Jedyne przypadki, w którym powstaje obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży posiłków występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Sprzedający posiłki ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.
  11. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną sprzedaż wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
  12. Zastrzec należy, iż faktury dokumentujące sprzedaż posiłków zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.
  13. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż posiłków na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany

został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

14. Wyjątkiem w tym zakresie jest sprzedaż posiłków świadczona przez szkoły, przedszkola publiczne i niepubliczne, szkoły wyższe, placówki opiekuńczo-wychowawcze.

15. Sprzedaż posiłków przez te podmioty świadczona na rzecz uczniów, studentów i innych podopiecznych oraz nauczycieli i personelu zwolniona jest z ewidencjonowania przy użyciu kasy fiskalnej.

l) Sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych

1. Opodatkowanie usług pomocy społecznej oraz dostawy towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych, zależne jest od rodzaju podmiotu, który je świadczy. Jeżeli są to:

- regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej
- wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- placówki specjalistycznego poradnictwa,
- placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

-to sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych świadczona przez te podmioty podlega zwolnieniu z opodatkowania.

2. W przypadku sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.

3. W przypadku sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych obowiązek podatkowy powstaje w momencie wykonania tych usług.

4. W przypadku gdy płatność z tytułu świadczenia tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca/kwartału) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca/kwartału).
5. Jeżeli przed dniem wykonania usług świadczonych z tytułu sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.
6. W przypadku sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję.
7. Obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi.
8. Świadczący usługę pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.
9. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną sprzedaż wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. **DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.**
10. Faktury dokumentujące sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia wynikającą albo z ustawy VAT lub rozporządzenia wydanego na jej podstawie lub z Dyrektywy Rady 2006/112/WE.
11. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. **DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.**

m) Sprzedaż towarów i usług w ramach transakcji barterowych

1. Opodatkowaniu podatkiem VAT podlega również zamiana usług, zamiana towarów, usługi na towar i towaru na usługę.
2. Opodatkowaniu podlega również wydanie towaru lub świadczenie usługi w zamian za czynności niepodlegające VAT, pod warunkiem, że mają one charakter odpłatny.
3. W transakcjach barterowych wynagrodzenie nie ma formy pieniężnej, lecz jest określone w naturze.
4. W przypadku zatem zamiany (barteru) towarów, należy określić wielkość zapłaty w formie otrzymanego w zamian towaru (usługi), czyli cenę towaru (lub usługi) w chwili dostawy (lub świadczenia), bez podatku.
5. Po stronie dostawcy (usługodawcy) podstawę opodatkowania wyznacza koszt (nabycia, wytworzenia), który poniesiono na wytworzenie dostarczanego towaru lub świadczonej usługi w zamian za świadczenie wzajemne.
6. W przypadku transakcji barterowych stawka podatku przy zamianie zależna jest od określonego rodzaju zamienionego towaru lub usługi.
7. W sytuacji gdy zamiana jest dokonywana między podatnikami podatku VAT obowiązek podatkowy powstaje u obu stron czynności (jeżeli przedmiotem wzajemnego obrotu są odpłatne dostawy towarów lub świadczenie usług), które swoje czynności dokumentują fakturami z wykazanymi kwotami podatku należnego.
8. Obowiązek wystawienia faktury w przypadku barteru powstaje na zasadach właściwych dla zamiany określonego rodzaju towaru lub usługi.
9. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną zamianę wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

n) Sprzedaż książek i innych wydawnictw (folderów, przewodników)

1. W przypadku sprzedaży książek i innych wydawnictw, w tym folderów i przewodników, jeżeli stanowią one:
  - książki drukowane – wyłącznie książki (oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN), mapy – wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem ulotek;

- wydawnictwa w alfabecie Braille'a;
- książki wydawane na dyskach, taśmach i innych nośnikach oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN;
- czasopisma specjalistyczne;
- nuty w formie drukowanej.

- to ich sprzedaż podlega opodatkowaniu obniżoną stawką podatku VAT 5%.

2. W pozostałym zakresie czynność taka podlega opodatkowaniu podstawową stawką podatku VAT 23%.
3. W przypadku sprzedaży książek i innych wydawnictw podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
4. W przypadku sprzedaży książek drukowanych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.
5. Jeżeli przed wystawieniem faktury, a jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu dostawy książek drukowanych nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
6. Natomiast w przypadku dostawy książek i wydawnictw, innych niż książki drukowane obowiązek podatkowy w tym zakresie powstaje z chwilą dokonania dostawy.
7. Jeżeli przed dokonaniem dostawy książek i wydawnictw innych niż książki drukowane nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadatek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
8. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dostawy wszystkich książek i wydawnictw dokonywanej na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT.
9. W przypadku dostawy książek drukowanych obowiązek wystawienia faktury powstaje nie później niż z chwilą upływu 60-tego dnia od daty wydania książek drukowanych.

10. W sytuacji gdy umowa o dostawę książek drukowanych przewiduje rozliczenie zwrotów, fakturę wystawia się nie później niż 120-tego dnia od pierwszego wydania tych książek drukowanych.
11. W przypadku dostawy książek i wydawnictw innych niż książki drukowane fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30-tego dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.
12. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dostawę książek i innych wydawnictw wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
13. W przypadku płatności gotówkowej za dostawę książek i innych wydawnictw na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

o) Sprzedaż towarów i usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe

1. W przypadku podmiotów, które uzyskany dochód przeznaczają na cele statutowe należy ustalić czy wykonującym te czynności jest podmiot, którego przedmiotem działalności jest wykonywanie:
  - usług w zakresie opieki medycznej, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 18 ustawy o VAT,
  - usług pomocy społecznej, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 22 ustawy o VAT,
  - usług w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 24 ustawy o VAT,
  - usług w zakresie edukacji, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT,
  - usług w zakresie sportu i wychowania fizycznego, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 32 ustawy o VAT,
  - usług kulturalnych, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT.

-wtedy taka sprzedaż towarów i usług jest zwolniona z opodatkowania podatkiem od towarów i usług pod warunkiem, że:

- sprzedaż ta dokonywana jest w ramach organizowanych imprez połączonych ze zbiórką środków pieniężnych,
  - środki uzyskane ze tej sprzedaży przeznaczone są w całości na potrzeby działalności zwolnionej tych podmiotów na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 18, 22, 24, 26 i 32-33 ustawy o VAT,
  - zwolnienie od podatku uzyskanych środków nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji,
  - zbiórka środków pieniężnych będących zbiórką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych (Dz. U. z 2014, poz. 498), jest przeprowadzana zgodnie z przepisami tej ustawy.
2. Należy pamiętać, że nie jest zwolniona z opodatkowania w tym przypadku sprzedaż towarów wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym.
  3. W przypadku sprzedaży towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
  4. Obowiązek wystawienia faktury powstaje w przypadku dostawy towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe dokonywanej na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT.
  5. W przypadku dostawy towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.
  6. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dostawę towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
  7. W przypadku płatności gotówkowej za dostawę towarów i świadczenie usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe na rzecz osób

fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

p) Sprzedaż usług zakwaterowania

1. Zawsze należy ustalić czy usługi te świadczone są na rzecz uczniów, wychowanków szkół prowadzących te bursy i internaty kształcenia i wychowania.
2. Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz uczniów, wychowanków szkół prowadzących te bursy i internaty kształcenia i wychowania czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.
3. Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz innych osób usługi te podlegają opodatkowaniu obniżoną stawką podatku VAT 8%.
4. Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez podmioty inne niż internaty, bursy, hotele, pensjonaty czynność taka podlega opodatkowaniu podatkiem stawką podatku 23%.
5. W przypadku sprzedaży usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
6. W przypadku sprzedaży usług zakwaterowania obowiązek podatkowy w następuje z chwilą wykonania tych usług.
7. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca/kwartału) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca/kwartału).
8. Jeżeli przed dniem wykonania usług zakwaterowania nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka, przedpłata, zadek, rata) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.
9. W przypadku sprzedaży usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję.

10. Obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi.
11. Świadczący usługę zakwaterowania świadczoną przez internaty i bursy ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tę usługę.
12. Elementy, które powinna zawierać faktura dokumentująca dokonaną sprzedaż wymienione zostały w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.
13. Faktury dokumentujące sprzedaż usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.
14. W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej. Szczegółowy sposób dokumentowania tych transakcji opisany został w rozdziale 4 niniejszej Procedury pn. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.

3. PROCEDURY TRANSAKCJI ZAKUPOWYCH – PODATEK NALICZONY

a. Odliczenie podatku naliczonego wprost

1. Należy pamiętać, że w odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych i nabywanych wyłączenie do sprzedaży opodatkowanej przysługuje prawo do odliczenia pełnej kwoty podatku naliczonego.
2. W przypadku towarów bądź usług nabywanych i wykorzystywanych choćby w części do sprzedaży niedającej prawa do odliczenia – zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu, nie przysługuje podatnikowi pełne prawo do odliczenia VAT.
3. Kwota podatku naliczonego przy odliczeniach wprost stanowi kwota podatku wynikająca z faktur dokumentujących zakup towarów i usług lub z innych dokumentów uznanych za faktury.

b. Szczególna procedura odliczenia podatku naliczonego związanego z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do eksploatacji pojazdów samochodowych

1. W odniesieniu do pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji przysługuje pełne bądź częściowe (50%) prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur dokumentujących te zakupy.
2. W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych wyłącznie do sprzedaży opodatkowanej przysługuje pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego.
3. Pozostałe warunki, które powinny być spełnione w celu odliczenia podatku naliczonego od zakupów związanych z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do eksploatacji tych pojazdów zostały określone w art. 86a ustawy o VAT.
4. W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych do sprzedaży opodatkowanej i niedającej prawa do odliczenia podatku naliczonego przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku (50%) związanego z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług związanych z ich eksploatacją.
5. Jeżeli natomiast pojazdy samochodowe nie są wykorzystywane choćby w części do sprzedaży opodatkowanej to w odniesieniu do zakupu tych pojazdów oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego.

c. Odliczenie podatku naliczonego przy zastosowaniu proporcji (wskaźnika struktury sprzedaży)

1. W odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych łącznie do sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania przysługuje prawo do odliczenia w części kwoty podatku naliczonego przy zastosowaniu tzw. wskaźnika struktury sprzedaży.
2. Zasada ta wyłącza możliwość odliczenia części kwoty podatku naliczonego od towarów i usług, wykorzystywanych jednocześnie do sprzedaży

opodatkowanej, zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu.

3. Kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku wynikającą z faktur dokumentujących zakup towarów i usług w odniesieniu, do których przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku naliczonego.
4. Wysokość wskaźnika struktury sprzedaży oblicza się jako roczny udział czynności opodatkowanych w ogólnej sprzedaży podlegającej opodatkowaniu, zatem w sumie sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania. Tak obliczona kwota wyraża się procentowo.
5. W art. 90 ust 2-10 oraz art. 91 ustawy o VAT wskazano szczególne wytyczne w zakresie odliczania podatku naliczonego przy zastosowaniu wskaźnika struktury sprzedaży w odniesieniu do towarów i usług nie stanowiących środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.
6. Szczegółowa procedura odliczania podatku naliczonego od towarów i usług stanowiących środki trwałe i wartości prawne i niematerialne określona została w art. 90 ust. 2-10, art. 90a, art. 90b oraz art. 91 ustawy o VAT.

d. Odliczenie podatku naliczonego przy zastosowaniu proporcji (pre-współczynnika)

1. W odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych łącznie do sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania oraz niepodlegającej opodatkowaniu przysługuje prawo do odliczenia w części kwoty podatku naliczonego przy zastosowaniu tzw. pre-współczynnika.
2. Zasada ta wyłącza możliwość odliczenia części kwoty podatku naliczonego od towarów i usług, które nie są wykorzystywane choćby w części do sprzedaży zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu.
3. Kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku wynikającą z faktur dokumentujących zakup towarów i usług w odniesieniu, do których przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku naliczonego.
4. Wysokość pre-współczynnika sprzedaży oblicza się jako roczny udział czynności opodatkowanych i zwolnionych z opodatkowania w ogólnej sprzedaży, czyli sumie sprzedaży opodatkowanej, zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu. Obliczoną kwotę wyraża się procentowo.

5. Szczegółowe wytyczne w zakresie odliczania podatku naliczonego przy zastosowaniu pre-współczynnika w odniesieniu do towarów i usług nie stanowiących środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wskazane zostały w art. 90 ust 2-10 oraz art. 91 ustawy o VAT.
6. Natomiast szczegółowa procedura odliczania podatku naliczonego od towarów i usług stanowiących środki trwałe i wartości prawne i niematerialne określona została w art. 90 ust. 2-10, art. 90a, art. 90b oraz art. 91 ustawy o VAT.
7. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące tzw. predefiniowania VAT oraz tzw. pre-wskaźnika zostały zawarte w odrębnych wyjaśnieniach zwanych „Predefiniowany VAT oraz prewskaźnik”, stanowiących **załącznik E** do niniejszej instrukcji.

e. Terminy, w których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego

1. Prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje w miesiącu lub kwartale, w którym dochodzi do spełnienia łącznie następujących warunków:
  - Zakup jest realizowany do czynności opodatkowanych VAT,
  - powstał obowiązek podatkowy u sprzedawcy,
  - jednostka jest w posiadaniu faktury zakupu.
2. Jeżeli odliczenie podatku naliczonego nie zostało dokonane w rozliczeniu za miesiąc/kwartał otrzymania faktury, można dokonać odliczenia w rozliczeniu za jeden z dwóch kolejnych okresów rozliczeniowych.
3. Jeżeli nie odliczono podatku naliczonego, pomimo przysługującego prawa, możliwe jest dokonanie odliczenia podatku naliczonego najpóźniej w terminie 5 lat od początku roku, w którym powstało prawo do odliczenia.
4. Realizacja prawa do odliczenia podatku naliczonego następuje poprzez korektę rozliczenia, w którym powstało prawo do odliczenia podatku VAT .
5. W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów podatnik może dokonać odliczenia, jeśli otrzymał fakturę dokumentującą dostawę towarów, która stanowi u niego WNT, w terminie trzech miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów powstał obowiązek podatkowy.
6. W przypadku gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał fakturę korygującą zmniejszającą kwotę podatku naliczonego wynikającego z faktury

pierwotnej, jest on zobowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres w którym tą fakturę korygującą otrzymał.

7. Jeżeli nie dokonano obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego określonego w fakturze pierwotnej, której korekta dotyczy obniżenia podatku należnego dokonuje się w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę korygującą.

f. Dokumenty, na podstawie których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego

1. Dokumenty, na podstawie których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego stanowią:
  - faktury dokumentujące zakup towarów i usług,
  - faktury dokumentujące dokonanie całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub części usługi,
  - w przypadku importu towarów kwota podatku VAT wynikająca z dokumentu celnego lub deklaracji importowej,
  - faktury wystawione przez nabywcę w przypadku zakupu produktów rolnych od rolnika ryczałtowego,
  - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę towarów i usług w przypadku gdy dla tych towarów i usług stosuje się procedurę odwróconego obciążenia,
  - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
  - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku importu usług,
  - faktury dokumentujące dostawę towarów, które stanowią u nabywcy wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów.
2. Odliczenie podatku VAT możliwe jest również na podstawie korekt faktur i duplikatów faktur stanowiących dokumenty pochodne wymienionych dokumentów.

4. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI

a. Faktury

1. W przypadku dokonywania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatników podatku VAT lub osób prawnych niebędących podatnikami powstaje obowiązek wystawienia faktury, która musi zawierać następujące elementy:

- datę wystawienia;
- kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
- numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
- numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
- datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
- cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
- kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
- wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- stawkę podatku;
- sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
- kwotę należności ogółem.

2. W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych z opodatkowania prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać także :
  - przepis ustawy albo aktu wydanego na podstawie ustawy, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku,
  - przepis dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług, lub
  - inną podstawę prawną wskazującą na to, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia.
3. W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, dla których obowiązującym do rozliczenia podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze jest nabywca towaru lub usługi, prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać dodatkowo wyrazy „odwrotne obciążenie”.
4. Faktury dokumentujące dostawę towarów, dokonywanej w trybie egzekucji, będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów, z tytułu której na dłużniku ciąży obowiązek podatkowy, wystawiają w imieniu i na rzecz dłużnika organy egzekucyjne określone w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Kwoty podatku wykazuje się w złotych.
6. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych przy zastosowaniu przepisów ustawy o VAT stosowanych do określenia podstawy opodatkowania.
7. Kwoty wykazywane w fakturze zaokrągla się do pełnych groszy, przy czym końcówki poniżej 0,5 grosza pomija się, a końcówki od 0,5 grosza zaokrągla się do 1 grosza.
8. Faktury wystawia się co najmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje nabywca, a drugi zachowuje w swojej dokumentacji podatnik dokonujący sprzedaży.

b. Faktury korygujące

1. W przypadku gdy po wystawieniu faktury:
  - udzielono obniżki ceny w formie rabatu,
  - udzielono opustów i obniżek cen,
  - dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,

- dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty (zaliczki),
  - podwyższono cenę lub stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiejkolwiek innej pozycji faktury
- podatnik wystawia fakturę korygującą.

2. Faktura korygująca powinna zawierać:

- wyrazy "FAKTURA KORYGUJĄCA" albo wyraz "KOREKTA";
  - numer kolejny oraz datę jej wystawienia;
  - dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura korygująca (datę wystawienia; kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę; imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy; numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku; numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi; datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury);
  - nazwę (rodzaj) towaru lub usługi objętych korektą;
  - przyczynę korekty;
  - jeżeli korekta wpływa na zmianę podstawy opodatkowania lub kwoty podatku należnego - odpowiednio kwotę korekty podstawy opodatkowania lub kwotę korekty podatku należnego z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku i sprzedaży zwolnionej;
  - w przypadkach innych niż wskazane w pkt powyżej - prawidłową treść korygowanych pozycji.
3. W przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca powinna zawierać dodatkowo wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka.
4. W przypadku, gdy podatnik obniża kwotę podatku VAT należnego lub gdy faktura korygująca dotyczy pomyłki w kwocie podatku VAT na fakturze, której dotyczy faktura korygująca, obligatoryjnym jest posiadanie

potwierdzenia odbioru faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę.

5. Warunku posiadania przez podatnika potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę nie stosuje w następujących przypadkach:

- eksportu towarów i wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów;
- dostawy towarów i świadczenia usług, dla których miejsce opodatkowania znajduje się poza terytorium kraju;
- sprzedaży: energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej, gazu przewodowego, usług telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych oraz usług wymienionych w poz. 140-153, 174 i 175 załącznika nr 3 do ustawy o VAT;
- gdy podatnik nie uzyskał potwierdzenia mimo udokumentowanej próby doręczenia faktury korygującej i z posiadanych dokumentacji wynika, że nabywca towaru lub usługobiorca wie, że transakcja została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w fakturze korygującej.

c. Noty korygujące

1. Nabywca towaru lub usługi, który otrzymał fakturę zawierającą pomyłki, z wyjątkiem pomyłek w zakresie:

- miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług;
- ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto);
- kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
- wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- stawki podatku VAT;
- sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;

- kwoty należności ogółem.
- może wystawić fakturę nazywaną notą korygującą.
2. Nota korygująca wymaga akceptacji wystawcy faktury.
  3. Nota korygująca powinna zawierać:
    - wyrazy "NOTA KORYGUJĄCA";
    - numer kolejny i datę jej wystawienia;
    - nazwę sprzedawcy i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy i numer za pomocą którego sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a także numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku VAT;
    - dane zawarte w fakturze, której dotyczy nota korygująca (datę wystawienia, kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę, imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy, numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury),
    - wskazanie treści korygowanej informacji oraz treści prawidłowej.

d. Duplikaty faktur

1. W przypadku gdy faktura będąca w posiadaniu nabywcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie, sprzedawca na wniosek nabywcy wystawia ponownie fakturę.
2. W przypadku gdy faktura będąca w posiadaniu sprzedawcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie sprzedawca, wystawia fakturę na podstawie danych zawartych w fakturze posiadanej przez nabywcę.
3. Faktura wystawiona ponownie powinna oprócz danych zawartych na fakturze pierwotnej zawierać wyraz "DUPLIKAT" oraz datę wystawienia duplikatu.

e. Faktura wewnętrzna

1. W odniesieniu do transakcji gdzie do naliczenia i odprowadzenia podatku VAT zobowiązany jest nabywca dokumentem rozliczeniowym w tym zakresie może być tzw. faktura wewnętrzna (dokument wewnętrzny).

2. Faktura taka (dokument wewnętrzny) powinna zawierać następujące elementy:

- datę wystawienia;
- kolejny numer, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
- numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
- numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
- datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
- cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
- wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- stawkę podatku;
- sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
- kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
- kwotę należności ogółem.

f. Kasy fiskalne

1. Podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub rolników ryczałtowych mają obowiązek prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.
2. Podmioty prowadzące ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących są obowiązani:

- dokonywać wydruku paragonu fiskalnego lub faktury z każdej sprzedaży oraz wydawać wydrukowany dokument nabywcy;
- dokonywać niezwłocznego zgłoszenia właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas rejestrujących każdej nieprawidłowości w pracy kasy;
- udostępniać kasy rejestrujące do kontroli stanu ich nienaruszalności i prawidłowości pracy na każde żądanie właściwych organów;
- zgłaszać kasy rejestrujące do obowiązkowego przeglądu technicznego właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas rejestrujących;
- przechowywać kopie dokumentów kasowych przez okres wymagany w art. 112, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.);
- stosować kasy rejestrujące wyłącznie do prowadzenia ewidencji własnej sprzedaży;
- dokonywać wydruku emitowanych przez kasę rejestrującą dokumentów i ich kopii;
- prowadzić i przechowywać dokumentację o przebiegu eksploatacji kasy rejestrującej,
- dokonać zgłoszenia kasy rejestrującej do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego kasy;
- poddać obowiązkowemu przeglądowi technicznemu kasy rejestrujące, które zostały przez podatnika utracone, a następnie odzyskane, przed ich ponownym zastosowaniem do prowadzenia ewidencji.

5. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU IMPORTU USŁUG ORAZ ODWROCONEGO OBCIĄŻENIA W ODNIESIENIU DO TRANSAKCJI KRAJOWYCH

1. W przypadku transakcji dotyczących obrotu towarami wymienionymi w załączniku nr 11 do ustawy o VAT oraz importu usług do rozliczenia kwoty podatku należnego zobowiązany jest nabywca, jeżeli:
  - strony transakcji są czynnymi podatnikami VAT,
  - czynność będąca przedmiotem transakcji nie jest zwolniona z opodatkowania.

2. W przypadku dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług obowiązek podatkowy powstaje na zasadach określonych dla dostarczanych towarów i świadczonych usług określonych w art. 19a ustawy o VAT.
3. W przypadku dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
4. W przypadku dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług zastosowanie mają stawki podatku VAT lub zwolnienia z opodatkowania, które byłyby właściwe dla dostawy towaru lub świadczenia usług gdyby czynności te były wykonywane na zasadach ogólnych (poza procedurą odwróconego obciążenia).
5. W związku z zakupem towaru objętego odwrotnym obciążeniem lub usługi od kontrahenta zagranicznego to nabywca zobowiązany jest do naliczenia kwoty podatku należnego z tytułu dokonanej transakcji i ujęcia jej w rejestrze sprzedaży oraz wykazania w częściowej deklaracji za właściwy okres rozliczeniowy.
6. Szczególnym przypadkiem zastosowania procedury odwróconego obciążenia jest zakup towarów w ramach jednolitej gospodarczo transakcji.
7. Przez jednolitą gospodarczo transakcję rozumie się transakcję obejmującą umowę jeżeli w jej ramach występuje jedna lub więcej dostaw towarów nawet jeżeli są one dokonywane na podstawie odrębnych zamówień lub wystawianych jest więcej faktur dokumentujących poszczególne dostawy.
8. Za jednolitą gospodarczo transakcję uznaje się również transakcję obejmującą więcej niż jedną umowę, jeżeli okoliczności towarzyszące tej transakcji lub warunki, na jakich została ona zrealizowana, odbiegały od okoliczności lub warunków zwykle występujących w obrocie towarami.
9. Pojęcie jednolitej gospodarczo transakcji obejmuje transakcje powyżej 20 000 zł.
10. Do towarów, objętych odwrotnym obciążeniem zalicza się:
  - przenośne maszyny do automatycznego przetwarzania danych, o masie ≤ 10 kg, takie jak: laptopy i notebooki; komputery kieszonkowe (np. notesy komputerowe) i podobne – wyłącznie komputery przenośne, takie jak: tablety, notebooki, laptopy,

- telefony dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych – wyłącznie telefony komórkowe, w tym smart fony,
- konsole do gier wideo (w rodzaju stosowanych z odbiornikiem telewizyjnym lub samodzielnym ekranem) i pozostałe urządzenia do gier zręcznościowych lub hazardowych z elektronicznym wyświetlaczem – z wyłączeniem części i akcesoriów.

6. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W ODNIESIENIU DO NIEŚCIAĞALNYCH WIERZYTELNOŚCI

1. W odniesieniu do wierzytelności dla których upłynęło 150 dni od daty terminu płatności możliwe jest skorzystanie z procedury postępowania w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności pod warunkiem, że:
  - wierzytelność nie została zbyta,
  - od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata licząc od końca roku, w którym została wystawiona,
  - czynność została dokonana na rzecz podatnika VAT zarejestrowanego jako podatnik VAT czynny, nie będącego w trakcie postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji (informacje te dostępne są na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości. <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu>),
  - na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonana zostanie korekta wierzyciel i dłużnik są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni,
  - na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonana zostanie korekta dłużnik nie jest w trakcie likwidacji
2. Korekty dokonuje się poprzez obniżenie kwoty podatku należnego oraz podstawy opodatkowania wynikającej z faktury dokumentującej nieściągalną wierzytelność.
3. Korekty dokonuje się w rozliczeniu za okres, w którym upływa 150 dzień od daty terminu płatności wierzytelności.
4. W przypadku niedokonania korekty podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego we wskazanym terminie, korekty dokonuje się poprzez skorygowanie rozliczenia za okres, w którym prawo to powstało.

5. W przypadku gdy po złożeniu deklaracji podatkowej, w której dokonano stosownej korekty należność zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie koniecznym jest zwiększenie podstawy opodatkowania oraz kwoty podatku należnego w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana lub zbyta.
6. W przypadku częściowego uregulowania należności, podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku należnego zwiększa się w odniesieniu do tej części.

7. SZCZEGÓLNA PROCEDURA ROZLICZANIA PODATKU VAT ZWIĄZANEGO Z ZAKUPEM PRODUKTÓW ROLNYCH OD ROLNIKA RYCZAŁTOWEGO

1. W przypadku dokonywania zakupu produktów rolnych od rolnika należy ustalić czy rolnik posiada status rolnika ryczałtowego na gruncie ustawy o VAT.
2. Przez rolnika ryczałtowego, rozumie się rolnika dokonującego dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczącego usługi rolnicze, korzystającego ze zwolnienia od podatku VAT, z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.
3. Przez produkty rolne z kolei rozumie się towary wymienione w załączniku nr 2 do ustawy oraz towary wytworzone z nich przez rolnika ryczałtowego z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym i rybackim.
4. W przypadku gdy zakup produktów rolnych dokonywany jest od rolnika ryczałtowego zobowiązanym do wystawienia faktury z tytułu dokonania tej transakcji jest nabywca.
5. Fakturę z tytułu zakupu produktów rolnych nabywca wystawia nie później niż z upływem 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towarów lub wyświadczona została usługa.
6. W przypadku gdy przed wykonaniem usługi bądź dostarczeniem towaru rolnik ryczałtowy otrzyma całość lub część zapłaty z tego tytułu, nabywca zobowiązany jest do wystawienia faktury dokumentującej tą transakcję nie

później niż z upływem 15-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano tej płatności.

7. Faktura, wystawiana w ramach nabyć towarów od rolników ryczałtowych powinna zawierać:

- imię i nazwisko lub nazwę albo nazwę skróconą dostawcy i nabywcy oraz ich adresy;
- numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL dostawcy i nabywcy;
- numer dowodu osobistego dostawcy lub innego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, datę wydania tego dokumentu i nazwę organu, który wydał dokument, jeżeli rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych jest osobą fizyczną;
- datę dokonania nabycia oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury;
- nazwy nabytych produktów rolnych;
- jednostkę miary i ilość nabytych produktów rolnych oraz oznaczenie (opis) klasy lub jakości tych produktów;
- cenę jednostkową nabytego produktu rolnego bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- wartość nabytych produktów rolnych bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- stawkę zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku od wartości nabytych produktów rolnych;
- wartość nabytych produktów rolnych wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę należności ogółem wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku, wyrażoną cyfrowo i słownie;
- czytelne podpisy osób uprawnionych do wystawienia i otrzymania faktury lub podpisy oraz imiona i nazwiska tych osób;
- oświadczenie dostawcy produktów rolnych w brzmieniu: "Oświadczam, że jestem rolnikiem ryczałtowym zwolnionym od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług."

8. W przypadku rolnika ryczałtowego dokonującego dostawy produktów rolnych podstawę opodatkowania dla czynnego podatnika podatku VAT stanowi cena netto produktów sprzedawanych powiększona o kwotę zryczałtowanego podatku VAT w wysokości 7%.
9. Odzyskanie kwoty zryczałtowanego podatku przez wystawcę faktury VAT RR (nabywcę produktów rolnych) odbywa się poprzez powiększenie u niego kwoty podatku naliczonego.
10. Zwiększenie to następuje w rozliczeniu za okres, w którym dokonano zapłaty należności z faktury VAT RR.
11. Zapłata za produkty rolne na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego musi być dokonana nie później niż 14-tego dnia od dnia zakupu, z wyjątkiem przypadku, gdy rolnik zawarł umowę z podmiotem nabywającym produkty rolne określającą dłuższy termin płatności.
12. Kwota zryczałtowanego podatku powiększająca podatek naliczony powinna być ujęta w rejestrze zakupu dotyczącego okresu, w którym podatnik złożył dyspozycję bankową (polecenie przelewu) przekazania pieniędzy na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego.

8. CZYNNOŚCI NIEODPŁATNE

1. W sytuacji nieodpłatnej dostawy towaru należy ustalić czy w odniesieniu do tego towaru nie przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tego towaru lub jego części składowych.
2. W przypadku gdy prawo to nie przysługiwało czynność nieodpłatnego przekazania takiego towaru uznawana jest za niepodlegającą opodatkowaniu.
3. W przypadku gdy prawo to przysługiwało czynność taka podlega opodatkowaniu na zasadach właściwych dla odpłatnej dostawy towarów.
4. W przypadku gdy przedmiotem nieodpłatnego świadczenia jest usługa wykonywana w ramach prowadzonej działalności, np.: wynika ze statutu, czynność taka nie podlega opodatkowaniu.
5. Jeżeli przedmiotem nieodpłatnego świadczenia jest usługa wykonywana poza prowadzoną działalnością czynność taka opodatkowana jest na zasadach właściwych dla odpłatnego świadczenia usług.

6. W przypadku gdy nieodpłatne świadczenie usług wykonywane jest przy użyciu towarów w odniesieniu, do których przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych, czynność taka opodatkowana jest na zasadach właściwych dla odpłatnego świadczenia usług.

9. ZASADY WYSTAWIANIA FAKTUR W IMIENIU I NA RZECZ JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Uwzględniając orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-276/14 z dnia 29.09.2015r. wszystkie faktury wystawiane przez jednostki budżetowe Gminy Ryjewo zawierają dane:

sprzedawcy: Gmina Ryjewo NIP 581-18-27-902

adres 82-420 Ryjewo, ul. Lipowa 1:

wystawcy: dane adresowe jednostki budżetowej.

2. Po stronie nabycia towarów i usług faktury wystawiane na rzecz JST- Gminy Ryjewo zawierają dane:

nabywcy: Gmina Ryjewo NIP 581-18-27-902

adres 82-420 Ryjewo, ul. Lipowa 1

odbiorcy: dane adresowe jednostki budżetowej.

WOJT
Sławomir Stupczyński